

გაზეთი ღირს:

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10 —	6	6 —
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8 —	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი — ერთი შაბრი

ივერიის

რედაქცია: ქ. თბილისი
ნიკოლოზის ქუჩა, № 11

ტფილისი.
გაზეთის დასაბარებლად
და განცხადებებთა დასაბეჭდად
უნდა მიმართონ რედაქციას და წერა-კითხვა.
გამარტ. საზოგადოების კანცელარიის
ფასა განცხადებისას:
ჩვეულებრივი სტრუქტორი პირველ გვერდზე
16 კობ., მეოთხეზე — 8 კობ.

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

პირველ სექტემბერდგან წლის დამლევაძღე კაზ. „ივერიის“
ჭღირს 4 მან. 75 კაზ.

ქუთაისის

სანოვლო სამედიცინო სასწავ
ლებლის

პირველ კლასში შემოსასვლელი
ეგზამენები დაიწყება 23 სექტემბერს
და დამთავრდება 25 სექტემბერს
(2-134-2)

პეილის აქიმი

ა. ე. სოლოღაშვილი

მიიღებს ავადმყოფებს ყოველ დღე
დილის 9-დან 2 მდე და ნაშუადღე
ვის 5-დან 7-მდე.

მიხეილის ქუჩა № 32. (10-უ.—10)

მქიმი

კ. ი. გპელიშვილი

მიიღებს

ეგლისა, ცხვირისა და ყურით
ავადმყოფებს.

დილ. 9—11 ს., საღამოზე 5—7 ს.
მიხეილის ქუჩა, ნეჩენცების ეკლესიის პირ-
დაპირ. Михайловская, противъ кирки.
(—6.—7)

პირველი კერძო სამკურნალო
ექიმის ნავასარდიანისა

(კუკიაში, ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ)
ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველ
დღე, კვირა დღეებს გარდა.

დილაობით:

ბ. ა. ნავასარდიანა, 11—12 საათ.
სადოსტაქარო, ვენერიული (სიფილი-
სი) და საშარდეს ავადმყოფობანი.

ფელეტონი

უხსაქაზღისი დედაქანი ლონ-
ღონისა

(მოთხრობა ტ. ფილიპისა)

რამდენისავე ხნის ვეჭილად ყოფ-
ნის შემდეგ, ტედლი კენინგემი აშ-
კარად დარწმუნდა, რომ ამ ხელო-
ბის ნიჭი არა ჰქონდა და იმანაც სხვათა
მიბაძვით, ლიტერატურას მიჰყო ხე-
ლი. მწერლობა ყოველთვის იზიდავ-
და ტედლი კენინგემს. ჯერ ისევ
ბავშვობის დროს ტედლი ისეთს ამ-
ბებსა სწერდა ხოლმე, რომ იმის
წამკითხველს თმა ყალბხედ უდგებო-
და, ხოლო სასწავლებელში სასკო-
ლო ეურნალშია-კი თანამშრომ-
ლობდა; მაგრამ, ამისდა მიუხედავად,
მწერლობას ხელობად აა სთვლიდა
და ამიტომ განხედ ეჭირა თავი. ხო-
ლო რა-კი დარწმუნდა, რომ კალ-
მით კაცს შეუძლიან არა ერთი და
ორი ათასი მანეთი შეიძინოსო, ტე-
დლიმ ჯერ გააკვირვა ეს ამბავი, შე-

ვ. მ ჩაქაგანი, 9—10 საათ. სნე-
ულეობანი: შინაგანი, თვალისა და ნერ-
ვებისა.

მკურნალი-ქალი. ა. ა. რუდენკო.
10¹/₂—11¹/₂, საათ. ქალთა სენით
და ბავშვების ავადმყოფ. მსურველთ
ყვავილს აუტრის.

ზ. ა. ბაბანასიანცი. — დილის 11¹/₂—
12 ს. ქალთა სენით ავადმყოფებს.

ა. ბ. კარაბეგიაცი. 1—1¹/₂ სა-
ათ. შინაგანი და ბავშვების.

ბ. გ. გურგო. 1¹/₂—2¹/₂, ს. ში-
ნაგანი, და საშარდეს ავადმყოფობის.

ყურის, ყელის და ცხვირის ავადმყოფ-
სადამოაობით:

გ. მ. მახვილაძე. — 6—7 საათ.
შინაგანი და ბავშვების ავადმყოფ.
ნერვებისა და კანის სნეულეობ.

ბ. ა. ნავასარდიანა — 6¹/₂—7 საათ.

ტ. ა. რუდენკო — სამკურნალომ.
გამოიკვლევს ქიმიურად და მიკ-
როსკოპიულად შარდს, ნახველს.
სისხლს, რძეს და სხვ.

რჩევა-დარიგებისა და რეცეპტებისა დაწე-
რის ფასი ათი შაბრი; დარიბთათვის უფა-
სი; ფასი კონსილიუმისა და ოპერაციებისა.
თვის — მორიგებით.

დირექტორი სამკურნალო დაქტო-
რია შედგინისა ნავასარდიანი.

Первая частная лечебница Д-ра На-
васардиана.
Тифлиси, противъ памяти. Воронцву-
(7)

მთავრობის განკარგულებანი

ეგობათ: სამსახურის წესთა შეს-
რულების გამო: ტატუაჟიანთა სექც-
ნაგობა — ლეჩქაჩანის მაზრის პრეზი-
დენტის განკარგულებანი.

მდეგ ეშმაკს შეაფურთხა და ლიტე-
რატურას მიჰყო ხელი.

ტედლი კენინგემის ასეთმა საქც-
ელმა არა ნაკლებ გააკვირვა და გა-
ნაცვიფრა იმისი მდიდარი მამაც, რო-
მელიც მწერლობას სამარცხვინო და
უზრდელ საქმედ სთვლიდა. ვაჭრო-
ბით გამდიდრებულ და გადიდკაცე-
ბულს კენინგემს ერთი აზრი და
სურვილი ჰქონდა, — თავისი შვილი
ჯენტლმენი გამოეყვანა. ამიტომ
შვილის ასე გზის გადახვევა და მწე-
რობის დაწყება მან გვარის დამცი-
რებად და შერცხვენად ჩასთვალა.
თუ ტედლის აზრად აქვს, — ჰეიქრო-
ბდა მოხუცებული მამა — მეღნით ქა-
ლაღები ჰქვამდნოს და ამითი ორი
ოდე გროში შეიძინოს, რაღადა ჰყვი-
რის და ქვეყანას რად ატყობინებს
ამ ამბავსაო? მამა მაშინაც კი არ და-
სცხრა და დიდად უსაყვედურებდა
თავის შვილს, როდესაც ტედლიმ
უკანასკნელად მიანება თავი სასამარ-
თლოს კარებს და მეღნითა და კალ-
მით აღიჭურვა. ამისდა მიუხედავად
მამამ მაინც არ მოუხსო ახლად გა-
მომცხვარ ლიტერატორს იმ ფულის

პრაკსადგანის საკამომიებელა ნაწილის
გაბეკს მელიქიშვილს; გოლექსა სეკ-
რეტრობა: ბათუმის მომრიგებელ სსსა-
მართლეს ბაქაულს მხეიძე; გოლექს-
კი რეკონსტრუქტობა: რაჭის მომრი-
გებელ სსსამართლეს მდიანის თანამემ-
წეს კვიტაშვილს, კანცელარიის მესე-
ლეკს: ქუთაისის ოქქის სსსამართლეს-
სას — ასათიანს, ქუთაისის ნატროუსის
ანხივისას — კუჩაიძეს, ხოლო ქუთაი-
სის ოქქის სსსამართლეს მდიანის
თანამდებობის აღმასრულებელს სიდავას
— გოლექსა სეკრეტრობა.

ქოს ხმოსანი, მოსწავლეები და მ-
თი დედ-მამა. კურთხევის შემდეგ ა.
ა. ივანენკომ სიტყვა წარმოთქვა ამ
სკოლის დაარსების მნაშენლობის
შესახებ.

ახალი ამბავი

პოლიცემისტური აცხადებს,
რომ 17 სექტემბერს ტფილისის
მცხოვრებელთა შეუძლიანთ თავიანთ
სახლები ბიარალებით დაამშვენონ
და საღამოს გააჩირაღდონ, რადგანაც
ამ დღეს ტფილისში უნდა მოვიდეს
კავკასიის ნამესტნიკად ნაყოფი დიდი
მთავარი მიხეილ ნიკოლოზის ძეო.

ტფილისის დედათა პირველ
გიმნაზიაში ამ წელს 321 ქალ-
თაგან მარტო 210 მიუღიათ
და 18 ქალი კანდიდატებად ჩაური-
ცხიათ, დანარჩენებისთვის კი უარი
გამოუცხადებიათ ულაგობისა გამო.
ეს გიმნაზია ამ ყამად საესეა მოსწავ-
ლე ქალებით. აქ სწავლობს სულ
1005 ქალი, მარტო მერვე და მეც-
ხრე საპედაგოგო კლასებში, 97 მო-
სწავლეთა მაგიერად, ამ ყამად 150
მოსწავლე იმყოფება.

ბ-ნ გუბერნატორის მიერ და-
ნიშნულმა კომისიამ გასინჯა 7 სექ-
ტემბერს სათავად-ახნაურო თეატრი
და დარწმუნდა, რომ თეატრი საკმა-
რისად არ არის უზრუნველ ყოფილი
ცეცხლის წაქიდებისაგან. კომისიამ
მოახსენა გუბერნატორს, რომ სამ-
ჯერ გავსინჯეთ თეატრი, სამჯერ
აღინიშნეთ, როგორ უნდა იყოს შე-
კეთებული, მაგრამ ყოველივე ჩვენ
მიერ ნაჩვენები არ არის შესრულე-
ბულიო. კომისიის აზრით, ამ თეატ-
რში წარმოდგენების გამართვა არ
შეიძლება.

გუშინ, 10 სექტემბერს, ნა-
შუადღეის 12 საათზე, მეფე
ერეკლეს სახელობაზე დაარსებული
ქალაქის ავლაბრის სასწავლებელი
აუკურთხეს. ამ სკოლის კურთხევის
დაესწრნენ: ტფილისის გუბერნიის
საერო სასწავლებლების დირექტორი
ხ. ნ. გროზდოვი, ქალაქის მოურა-
ვის მოადგილე ა. ა. ივანენკო, ქა-
ლაქის გამგეობის წევრი თავ. ა. მ.
არღუთინსკი-დოლოგორუკოვი, სას-
წავლებელთა კომისიის წევრი, საბ-

ახლაგზდათ ყურადღება არ მიიქ-
ციეს მამის მუქარასა და ყვირილს
და ჯვარი დაიწერეს. ტედლი ნება-
უნებურად შეურიგდა იმ აზრს, რომ
ამიერიდგან თავისის ოფლით უნდა
ერჩინა თავი და მამისაგან გროში არ
მიეღო. ამასთან ტედლი იძულებული
გახდა მამის მდიდრულად მორთულ
და მოწყობილ სახლისთვის თავი მი-
ენებებინა, ბლუმსბერის სასტუმრო
ოთახში გადასულიყო, სადაც ჯეს-
სიც ორიოდე გროში იღებდა ხოლ-
მე.

ჯესიმ განაცხადა, რომ ასეთ გა-
რემოებაში და ხელ-მოკლებობის დროს
სცენას თავს ვერ დავანებებო და
ტედლიც ნება-უნებურად დასთანხმა.
როგორც წინად, ეხლაც ტედლი
ყოველ წარმოდგენის შემდეგ თათონ
აკილებდა თავის ცოლს. სახლში,
მხარულის ვახშის შემდეგ, როდე
საც ტედლი ბოლთის ცემით მთელს
ღრუბლებს დაყენებდა ხოლმე ჩიბუ-
ხის ბოლისას, მეუღლენი ტკბილს
ოცნებას ეძლეოდნენ იმის შესახებ,
თუ ტედლი შესანიშნავი რომანების
მწერალი გახდებოდა და თავისის წე-

მომატება, რადგანაც ფქვილი გაძვი-
რდაო.

მეფურნები მართალს ამბობენ,
მაგრამ ისიც მართალია, რომ ყოველ
დღე ტფილისში დიდალი ფქვილი
მოდის რკინის გზით. მაგრამ ფქვი-
ლის ვაჭრობა ხელში აქვთ ჩავარდ-
ნილი 3—4 მდიდარ ვაჭარს. ეს ვაჭ-
ბატონები ფქვილს ინახავენ და ძა-
ლით აძვირებენ.

ეს გარემოება ნათლად ჰქვამდებდა,
რომ საჭიროა ქალაქის თვით-მმარ-
თველობამ განათავისუფლოს ქალა-
ქის მცხოვრებნი ამ 3—4 ვაჭარის
ხელიდგან.

გუშინ, 10 სექტემბერს, ქალა-
ქის გამგეობამ მიმართა ტფილისის
გუბერნატორს და სთხოვა, ნება მო-
გვეცით დაეუხვედეთ მისს იმპერატო-
რების უზალღესობას მიხეილ ნიკო-
ლოზის ძეს რკინის გზის ტფილისის
სადგურზე და წარუდგინოთ დებუტა-
ცია, რომელმაც უნდა სთხოვოს და-
ხმარება ტფილისში პოლიტექნიკუმის
დაარსების საქმეში.

ტფილისის იუნკერთა სასწავ-
ლებელში ეგზამენები მოხდება ოქ-
ტომბერში.

ფინანსთა სამინისტროს მისე-
ლია ტფილისის ზოგიერთ მცხოვრე-
ბლებისაგან თხოვნა: ნება მოგვეცით
ტფილისში ფულის შემნახველ-გამსე-
სხებელი ამხანაგობა დავაარსოთო.
ამხანაგობას საგნად ექმნება თავის
წევრთ შეძლება მისცეს ფულის შე-
ნახვისა და აგრედვე ხელი მოუმარ-
თოს ხოლმე ვაჭირების დროს.

ტფილისის ებრაელთ განუზ-
რახავთ იშუამდგომლონ კავკასიის
მთავრობის წინაშე, რომ ნება მოგ-
ვეცით დავაარსოთ ტფილისში საკვი-
რით უთვალავს ფულს აიღებდა, და-
იქირავებენ ორის პატარა ოთახის
მაგიერ მთელს სართულს, კარგის,
და მდიდარის ავეჯით მოწყობილს,
და ყველანი პატრეითა და მოწიწე-
ბით მოიხსენიებდნენ იმათს სახელს.
მაგრამ პირველის ბავშვის გაჩენი-
სათანავე ახალგაზდათ მოლოდინი არ
გაუმართლდათ და ცოტა არ იყოს
ყურები ჩამოჰყარეს. ამასთან ჯესისს,
რამდენსამე ხანს, თეატრში თამაშო-
ბა აღარ შეეძლო და ტედლი იძულებ-
ბული გახდა დღე და ღამ ემუშავა,
რომ საკმაო ფული ეშოვა.
ამ დროს ტედლი თავისის პირვე-
ლის რომანის წერაში იყო გართუ-
ლი. უკვე რამდენიმე თვე იქნებოდა,
რაც ეს რომანი დაიწყო და პატარა
წერილებსა და მოთხრობების წერის
შემდეგ რაც თავისუფალი დრო რჩე-
ბოდა, სულ ამ რომანს ანდამებდა.
დღისით არ ეცალა რომანისთვის,
ამიტომ ღამე, როდესაც ყველას ეძი-
ნა, მაგიდასთან იჯდა და ჩაჭირკი-
ტებდა თავისს პირველ რომანს, რო-
მლისაგანაც ძალიან ბევრს მოე-
ლოდა.

რომ სკოლის მავარი საშაბათო უფასო სკოლა, სადაც ებრაელები, რომლებიც არ იციან წერა-კითხვა, რუსული წერა-კითხვის სწავლა შეეძლოთ.

* * * შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ გამოგზავნილ იქნება ტფილისის გუბერნიის 18 ბეთალი, რომელთაც თვალყური უნდა აღევნონ საზოგადოდ საქონელს და შესაფერი ღონისძიებანი იხმარონ ხოლმე საქონლის ქირის მოსასპობად. პოლიციის თითო ნაწილში დანიშნულ იქნება თითო ბეთალი. მამავალ ოქტომბერს სახელმწიფო საბჭო განიხილავს პროქტს, რომლითაც ღონა დაარსდეს სმუდამო შტატი ბი. ა. დ. ისა.

* * * ფინანსთა სამინისტრომ 21 ავგისტოს დამტკიცა წესდება ტფილისის საქ. მერციო სასწავლებლისა, რომელიც დაარსდ ბადა. ილო. რიგვა ქართა ფულით. სასწავლებელში შეიღი კლასი იქნება და ერთი მოსამზადებელი განყოფილება. სხვა საგნებს გარდა ამ სასწავლებელში ასწავლიან: კომერციულს არითმეტიკას, ბუჯალტერიას, საკომერციო კორესპონდენციას რუსულსა და უცხოელს ენებზედ, საბოლიტოკო ეკონომიას, კანონმდებლობას, საკომერციო გეოგრაფიას და სხვ. მოწაფეთათვის საფულდებულო იქნება ორის უცხო ენის შესწავლა (ფრანგულისა და გერმანულის ან ინგლისურისა). სასწავლებელში მიიღებიან ყველა წოდებათა და სარწმუნოების კაცთა შვილები, თუმცა უპირატესობა ვაჭრის შვილებს მიეცემა. ამ სასწავლებელში სწავლა დამთავრებულთ ისეთივე უფლება ექნებათ, როგორც რეალურ სასწავლებელში სწავლა დამთავრებულთ აქვთ.

* * * ამიერ-კავკასიის რკინის გზის სადგურ ტფილისსა, ბათუმსა, ბაქოსა და ხაშურში გზის უფროსს განუზრახავს გამართოს საგანგებო სადგომები, რომელშიაც მოგზაურთ შეუძლიანთ მაბარონ თავიანთი ხელით სატარებელი ბარგი სამისდის ვალით შესანახად. თითო ნივთში დღეში ერთ შაურს გადაახდებიან პატრონებს.

ჯესიცი ყოველს ღონესა ჰლონობდა და ბევრში ეხმარებოდა ქარს. ხშირად ტედლი გაჯავრებული გადისროდა ხოლმე კალამს, როდესაც ბაგშვის ყვირილს გაიგონებდა და ჯესსი, როგორც კარგი და მოხერხებული ქალი, სცდილობდა დაეჩუმებინა ყმაწვილი. ამასთან ჯესი კრიტიკოსიც აღმოჩნდა და იმის შენიშვნები მუდამ გონიერი და გამოსადგვი იყო ხოლმე. შემდეგში ჯესიმ მესაე კარგი თვისებაც გამოიჩინა: როგორც აღმოჩნდა ბუნებას იგი სალიტერატურო აგენტის ნიჭით დაეჯილდოვებინა. თითონაც არ იყო და, თუ ასეთის ნიჭის პატრონი იყო და მხოლოდ შემთხვევით გამოაშკარავდა ეს გარემოება.

ბავშვი ოთხის თვისა იყო, რომელსაც ტედლიმ რომანი დასრულა. ეს გარემოება ახალგაზდა მეუღლეთ იდღესასწაულეს მშვენიერის ვახშით, რომელიც ჩვეულებრივზედ უკეთესი იყო. მაგრამ საქმე ის იყო, რომ რომანისთვის სახელი ვერ დაერქვა. ბევრი იფიქრეს, ბევრი იწვადეს, მაგრამ სათაური მინც ვერ

* * * გაზეთი „კავკასი“ სწერს, რომ ფინანსთა სამინისტროს მიერ გამოგზავნილ იქნა კავკასიაში უფროსი რევიზორი გაუწერელ გარდასახდთა მმართველობისა ს. ს. მინცლოვი, რომელმაც უნდა შეჭკობოს ცნობები ქაშიშის ვაჭრობის შესახებ იმ ადგილებში, სადაც ვენახები არის. ეს ცნობები საჭიროა იმის გამოსარკვევად, თუ რამდენად სასარგებლო იქნება, რომ უცხოეთიდან მოტანილს ქიშიშს ბაყი დაადონ. ამ საქმეს განიხილავს კრება აქციზის მმართველობათა უფროსებისა ბ. ნ. მილოვის თავმჯდომარეობით. ბ. ნ. მილოვი სხვათა შორის ტფილისშიაც ჩამოვა.

* * * 3 ტერბურგადან დებეშით სწერენ „ახ. მიმობ.“: დედათა სამკურნალო ინსტიტუტი შესვლა შეუძლ ანთ იმათაც, რომელთაც შვილი კლასი აქვთ დამთავრებული.

კავკასიაში ზოგიერთ უწყებისაგან მოხელეები იგზავნება ადგილობრივ საქიროებათა გამოსარკვევად.

* * * ახალციხიდან სწერენ გაზეთ „კავკასი“, რომ 6 სექტემბერს აკურთხეს ის ადგილი, სადაც მართლმადიდებელთა ეკლესია უნდა იქნას აშენებული.

* * * ჟ. ფოთა. 8 სექტემბერს ქალაქის საბჭოში იყო ხმონების არჩევანი 1898—1902 წლისათვის. არჩეულ იქნენ: ნიკოლაძე ნ. ი. 209 თეთ. 1 შავი, ჰასან ჯალალოვი 203 თ. 7 შ., მიქაბერიძე კ. ი. 202—8, ყრუაშვილი ლ. მ. 198—12, ალანია მ. ა. 192—18, გოგიბერიძე ი. ლ. 175—35, რუხაძე კ. ე. 171—39, დიდა გ. ნ. 171—39, პილიდი დ. გ. 166—43, ქავარაძე ს. ბ. 164—46, გაბელია ბ. 164—46, გროდსკი მ. ი. 164—46, კოქუა ს. გ. 160—48, გრიგოლია დ. გ. (ნოტარიუსი) 160—49, ეგორშვილი პ. ს. 158—52, არუთინოვი მ. 158—52, ჯაიანი ვ. ი. 156—54, გუგუშვილი ა. დ. 154—56, ალხაზოვი მ. გ. 154—56, ზაფათაია ი. ე. 152—58, კილერაძე ნ. ს. 151—59, ტაჩენკო ნ. თ. 150—60, საბახტარიშვილი ბ. რ. 149—61, ყენია

გამოუგონეს. ბოლოს, ბევრის ვაივაგლობის შემდეგ, ეს ძნელი საქმე უმთავრესის გმირის ხასიათმა გადასწყვიტა, მეუღლეთ რომანს უწოდეს: „უუსაძაგლესი დედაკაცი ღონისა“. ტედლიმ მსხვილის ასობით დააწერა ეს სათაური ხელნაწერს, ლურჯს ქაღალდში შეახვია, ზედ ბაწარი შემოახვია და თავისუფლად ამოისუნთქა.

მეორე დღისა „უუსაძაგლესი დედაკაცი ღონისა“ ბედს სამებნელად გაემგზავრა.

გავიდა რამოდენიმე ხანი და რომანისა არაფერი ისმოდა; მხოლოდ ექვსის თვის შემდეგ ამბავი მოვიდა, ე. ი. დაბრუნდა თვით რომანი და იმასთან ერთად პატარა ბარათიც, რომელშიაც მომწერი დიდს ბოდიშს იხდიდა და აცხადებდა: „აწინდელი ვითარება წიგნების ბაზრისა იძულებულ გვყოფს გამოცემელთ, უარი შემოუთვალეთ დიდად პატივცემულს ბ. ნ. კენინგემს“. გაჯავრებულ ტედლიმ ბარათი ცეცხლისაკენ ისროლა და იმის გამოგზავნის ერთი კარგად შეუკურთხა.

ა. პ. 146—64, გოგინავა ს. დ. 145—65, ბეჟუქი მელიქოვი კ. ა. 144—66, კაუხჩევი კ. ი. 142—68, კონოვლოვი ლ. ვ. (ინჟინერი) 141—69, სტავრიდი გ. ს. 140—70, საბახტარიშვილი ა. რ. 139—71, ხუნჯუა ი. ს. 135—75, ანდლუაძე მ. 133—77. სულ 32 კაცია, ამათში 22 ქართველია, 4 რუსი, 4 სომეხი და 2 ბერძენი.

კანდიდატებად არჩეულ იქნენ: ნასარიძე ა. ნ. (131 თ.—79 შ.), ტენდელი მ. ბ. (130 თ.—80 შ.), პოფურიძე ვ. ი. (127 თ.—83 შ.), გეოძეგესკი ი. ვ. (126 თ.—84 შ.), გაბუნია ე. მ. (122 თ.—83 შ.), ესაკია მ. პ. (121 თ.—90 შ.), კაკუტია ბახვა (120 თ.—90 შ.) და მაკალათია დ. ნ. (119 თ.—91 შ.)

* * * გამოვიდა უფროსი „მომამბე“-ს მე-VII (ივლისის) წერი შემდეგის შინაარსისა: ანტონიის და კლემენტისა.—ხუთ-მოქმედებიანი ტრაგედია უილიამ შექსპირისა, თარგმანი ივ. მაზაბლისა (დასასრული). ჩემი პირველი დრამა.—ჰერმან ზუდერმანისა, თარგმანი ივ. ზურაბიშვილისა. ნამდვილი სამსახური.—ი. პოტაპენკოსი, თარგმანი ეფროსინე კლდიაშვილისა. მძულხარ-მიყვარხარ ლექსი ვაჟა ფშაველასი. გლეხი-კაცის ისტორია.—ერკან-შატრინისა, ნაწილი მესამე, თარგმანი ი. მაჭუბიაშისა, ორი კვარა მთაში.—შეზავრის შენიშვნები, ი. კახლისა (დასასრული). სასოფლო მეურნეობის წარმატება ვეროპაში.—გიორგი გოგლიასი. აფხაზები—ენტოგრაფიული მასალა, ნიკოჯანაშისი.

* * * 8 სექტემბერს, დღის 4 საათზედ, ცეცხლი გაუჩნდა თავ. ა. ი. ერისთავის სახლის ქვედა სართულს დიდუბეში. ცეცხლი სწრაფად გაძლიერდა და მხოლოდ დიეტრინის მეშვეობით შეწყობით იქნა ჩაქრობილი. ზარალი პოლიციამ 500 მან. აღრიცხა.

ქალაქის საბჭო 9 სექტემბერი

ოთხშაბათს, 9 სექტემბერს, ქალაქის საბჭოს ამ შემოდგომაზედ პირველი კრება ჰქონდა. ამ კრებას ბევრი არაფერი გაუკეთებია. საღამომ ჩვენის ხმონებისათვის ჩვეულებრივ უმნიშვნელო კამათსა და ლაპარაკში ჩაიარა.

კრების დაწყებისას ქალაქის მოუძრავის თმამდებობის აღმასრულებელმა განაცხადა: „ამა თვის 20—25

— რა გაჯავრებს, რა მოხდა? დაიშვილებით მიუგო ჯესსიმ, სხვა გამოცემელი აღარ არის, თუ რა ამბავია? შენ თვითონ არა ვთქვი, გამოცემელი ბევრიაო. მოდი ეხლავე დასწერე ბარათი და გაგზავნოთ რომანი.

და ხელ-ახლად დაიწყეს იმედით ცხოვრება. მაგრამ რამდენსამე კვირის შემდეგ ხელ-ნაწერი უკანვე მოუვიდათ. მეუღლეთ მინც გული არ გაიტეხეს და, დიდის ლოცვისა და კურთხევის შემდეგ, კიდევ გაისტუმრეს ხელ-ნაწერი სამგზავროდ და ბედს საცდელად, მაგრამ, თითქოს გამოცემელთ პირი შეუკრავთია, მუდამ პატარა ბარათით სახლშივე უბრუნდებოდით საყვარელი რომანი.

ზოგიერთი გამოცემელი დიდხანს იჭერდა ხელნაწერს... ისე დიდხანს, რომ ჯესსის იმედი ეძლიოდა, მაგრამ კოტა ხანს შემდეგ საცოდავი ხელ-ნაწერი და ბოდიშ-ს ბარათი მინც მოდიოდა ხოლმე. ბოლოს გული აუტყუათ და, თუმცა ხელ-ნაწერი ერთხელ კიდევ გაგზავნეს, მაგრამ დაწმუნებულნი იყვნენ, რომ უკან

რიცხვებში ტფილისს უნდა ჩამოვიდეს მისი იმპერატორებით უმალესობა დიდი მთავარი მიხეილ ნიკოლოზის ძე. დიდ მთავარს მიხეილ ნიკოლოზის ძეს ბევრი უშრომია, ბევრი საკეთილო რამ გაუკეთებია კავკასიისათვის. იგი ეხლაც არ ივიწყებს ამ მხარეს და როცა შემთხვევა ეძლევა, სცდილობს შემწეობა და დახმარება აღმოუჩინოს. ამიტომ ვალდებული ვართ კარგად მივგეგოთ მათს იმპერატორებითს უმალესობას და პურ-მარლი მივართვთ. საბჭომ ამ საქმისთვის საჭირო ფული უნდა გადასდოს.

სმ. ა. ს. ბაბოჯა. ჩვენ უნდა ვისარგებლოთ მისის იმპერატორებით უმალესობის ტფილისში ყოფნით და ვახოვით შემწეობა აღმოგვიჩინოს პოლიტენიკუმის დაარსების საქმეში. ჩემის აზრით, საჭიროა განსაკუთრებული დებუტაცია ავარჩიოთ და იმას მივანდოთ ამის სისრულეში მოყვანა. მთავარ-მართებელს ვთხოვთ იშუამდგომლოს, რომ დებუტაციას ნება მიეცეს მათის იმპერატორებითის უმალესობის ნახვისა და მოლაპარაკებისა.

სმ. ყარაღანოვი. დირს-კი, რომ მამის გამო დიდი მთავარი შევაწუხოთ. საბჭომ დაადგინა დაავალოს ხმ. ბაბოჯის წინადადების სისრულეში მოყვანა იმ კომისიას, რომელსაც პოლიტენიკუმის დაარსების საქმე აქვს ჩაბარებული.

საბჭომ მოისმინა გამგეობის წინადადება იმ კომისიის არჩევის შესახებ, რომელმაც გამგეობასთან ერთად უნდა განიხილოს ტფილისის ცხენის რკინის გზების საწარმოებლად აღების მთხოვნელ ამხანაგობათა წინადადებანი. ამ კომისიის წევრებად საბჭოს მიერ არჩეულ იქნენ ხმონები: ა. ბ. ევანგულოვი, ნ. ი. კარაბეგოვი, თაიროვი, სულხანოვი, ა. ს. ბაბოვი, მღებროვი, ქალანთარი, დოლუხანოვი და გრიჭუროვი.

შემდეგ საბჭო ობოლთა სასამართლოს თავმჯდომარის და იმ სარევიზო კომისიის არჩევის შეუდგა, რომელმაც გამგეობის 1897 წლის ანგარიში უნდა განიხილოს. ამ კომისიის გამო საბჭომ მთელი საღამო ილაპარაკა. ზოგი, განსაკუთრებით ესრედ წოდებ

ვე მიიღებდნენ. ასე მიდიოდა დრო. ერთს მშვენიერს დილას... ოჰ, რა დილა იყო ის დილა!.. ჯესსი გამოვიდა წინა ოთახში საუბრისათვის და მაგიდაზედ ბარათი დაინახა.

— ტედლი!—დაუყვირა ქმარს.

— რა მოხდა?

— პასუხია გამოცემელთა როჯენტიხა და რაუსაგან წიგნის შესახებ... ჩქარა გამოდი.

— მე რა არის?—დაუყვირა ტედლიმ მეორე ოთახიდან კოლის ხმაზედ არა ნაკლებ აკანკალებულის ხმით.

— ხელნაწერი არ დაუბრუნე იათ!

— ჯერ კიდევ დაბრუნებენ, — მიუგო ტედლიმ, ნუ სწუხარ, მეგობარო, ხელ-ნაწერის გამოგზავნას მოასწავენ. შემდეგის ფოსტით უკანვე მივიღებთ.

ტედლი სცდილობდა დამშვიდებული ყოფილიყო, მაგრამ როდესაც ბარათი აიღო, ხელემა ძალზედ უკანკალებდა. ბ. ნ. როჯენტი და რაუსწერდნენ, რომ გვსურს მოგვლაპარაკოთ თქვენის ხელნაწერის უუსაძაგლესის დედაკაცი ღონისა—ს

ბული „კოპოზიცია“, თხოვლობდა სამუდამო სარევიზო კომისიის შემადგენლობით, ზოგი კიდევ წინააღმდეგი იყო ამისა. ბოლოს, როგორც იქნა, საბჭომ დროებით კომისია აირჩია, რომლის წევრადაც დასახელდებულ იქნენ კოლუმბანსკი, ნ. ი. თაიროვი და მირზოევი.

ობოლთა სასამართლოს თავმჯდომარედ, ყორანოვის ნაცვლად, რომელსაც ამ ნახევარის წლის წინად გაუვიდა ვადა, საბჭომ აირჩია ბორჩალოს მაზრის მომრიგებელ სასამართლოს განყოფილების გამგე სულიევი. ამ თანამდებობაზედ სამს კაცს დაუდგეს ყუთი: სულიევის (ამოუვიდა 25 თეთრი და 22 შავი), ს. დ. ლისციანს (17 თეთ. და 30 შავი) და თავ. ნ. ე. არლუთინსკი-დოლოგორუკის 20 თეთ. და 27 შ.)

მიზიზის დეპოს ავ-პარტი.

6 სექტემბერს მოხდა საგანგებო კრება ქიზიყის დეპოს საზოგადოებისა, რომლის თავმჯდომარედ ამოირჩიეს თ. ნ. დ. ერისთავი. რადგანაც გამგეობის თავმჯდომარემ ბ. ნ. ნ. ნადირაძემ და წევრმა გამგეობისამ ბ. ნ. ნ. ჯავაშვილმა აღარ ინდომეს ხელ-მეორედ ამორჩეულ ყოფილიყვნენ, ამისათვის კრებამ ამოირჩია ერთხმად პირველის მაგივრად ბ. ნ. ფილიპე მახარაძე და მეორის ნაცვლად ბ. ნ. იასონ ჩიგოგიძე, მესამე გამგეობის წევრად ბევრის თხოვნის შემდეგ ამოირჩიეს წევრადვე ნამყოფი ბ. ნ. ივანე გომელაური და მეოთხე წევრად ბ. ნ. ნიკოლოზ პოპიაშვილი. ფ. მახარაძეს და ი. ჩიგოგიძეს დაუნიშნეს ჯამაგირი, მეორეებს მიეცემთ ჯილდო მოგებიდან. კრებამ დაადგინა: ყველა წევრმა დეპოსამ იშოვოს რამდენიმე ახალი წევრი, ჩაგონონ: არა-წევრთა უმრავლესობამაც ივაქროს საზოგადოების დებოში, მოიკრიბოს ნისიები და იხმარონ ყოველივე ღონისძიება გამგეობის და დეპოს წევრებმა, რომ დებომ საიდემიციემო თანხა გაიდიდოს, თავის დროზედ პირდაპირ რუსეთიდან ეხილოს საქონელი და ამგვარად უფრო მეტი სიიაფე ჩამოაგდოს მაზრაში ყოველგვარ სავაჭრო საქონლისა.

შესახებ და იქვედ გვქვს, რომ კეთილ ინებებთ და შემოვივლით ამ კვირის თერთმეტიდან პირველ საათმდე. ტედლისა და ჯესსის სიხარულისაგან ცრემლები გადმოსცივდათ.

— დღესვე წავალ, სთქვა ტედლიმ, დღესვე... მაგრამ არა... იქნება ერთისა ან ორის დღის შემდეგ სჯობდეს?..

— ეხლავე წადი, ეხლავე... მაგრამ მართლა, იქნება დაცდა სჯობდეს?.. ძალიან კი მინდა შევიტყო, რას იტყვიან.

ტედლიმ და ჯესსიმ ვეღარ მოითმინეს, ერთმანეთს გადაეხვივნენ და სიხარულისაგან პატარა ბავშვებსავით ხტუნვა დაიწყეს. ბოლოს გარდასწყვიტეს, რომ ავტორი ეხლავე წასულიყო და თავისის ხელთნაწერის ბედ-იღბალი გაეგო. ტედლიმ საუკეთესო ტანისამოსი ჩაიცვა, ქული კარგად გაიწმინდა და გზას გაუდგა. (დასასრული იქნება)

გარდა იმისა, რომ სამის წლის განმავლობაში ქიზიყის დეპოზიტ 4,277 მ. და 83 კ. მოგება უჩვენა წევრებს და თავის მეოთხე წლის 1286 მ. და 48 კ. ზარალიც (გამოწვეული პურ-დინის მოუსაველობის გამო) ზემოსწინებულმავე მოგებამ დაზარა, ამასთანავე სიღნაღის მარხის ხალხს შეჰმატა ამავე ოთხის წლის განმავლობაში რამდენიმე ათასი თუმანი და აი როგორ: სამ წელიწად ნახევარში დეპოზიტის უფარობა 116,918 მ. და 46 კ., აქედან — შედარებით კერძო ჩარჩ-ვაჭრებისაგან მეტ ფასად გასყიდულთან — მუშტარ წევრებს თუ არა-წევრებს დარჩენილ უკან ყოველ თითოეულ მანათში 7% - ი, რაიც შეადგენს 8173 მ. და 23 კაპ., გარდა ამისა, ვიდრე დეპოზიტის დაარსებამდე თითქმის ერთი-ორად ჰყოფდნენ ყოველგვარ საქონელს სოფლებში უანგარიშო ვაჭარ-ჩარჩები (ზომში, წონაში, წყვაში, ანგარიშში და საქონლის ღირებებაში მოტყუება კიდევ სხვა იყო), და დეპოზიტის დაარსების შემდეგ კი ყველა ვაჭარ-ჩარჩმა დიდიხა და დღესაც იძახის: „ჰაი, აქეთ, აქეთ, მუშტარებო, ჩვენც დეპოზიტს მიხანდაზედ ვყადითო“. აი, ამგვარად დასცა დეპოზიტით თითქმის მთელს სიღნაღის მარხაში ათასგვარ საქონლის მამასისხლონი მარხადები, და თუ დეპოზიტის პატარა, მიკროსკოპიული თანხით აღარებელი ჩარჩ-ვაჭრები ვერ შეამცირა, მგლები ტურებდნენ მაინც აქცია ძალაუფლებად და ამის წყალობით რამდენიმე ათასი თუმანი შეჰმატა ქიზიყის ოთხის წლის განმავლობაში — ეს ყველა გონიერ ქიზიყელისათვის ცხადედ უცხადესია დღეს (ცხადია ისიც, თუ რა საკეთილო გავლენა აქვს ასეთ საზოგადო კრებებს გრძობა-გონებით მიძინებულ ხალხზე).

დასასრულ აქვე დავძენთ მოკლედ ბ. ნ. ნაღრიძის სიტყვას, მიმართულს დეპოზიტის კრებისადმი: „პატარაობა, მე გეთხოვებით დღეს თქვენც და ჩემის რის ვაივავალხით დაარსებულ საქმესაც იმ იმედით, რომ ჯერედ ახლად ფეხადგმულ პატარა საქმეს მომავალში დიდ საარაკო საქმედ გადააქცევთ მტკიცე ერთობის ძალ-მადლით. თუ თქვენც მხარს არ მისცემთ დეპოზიტს, თუ თქვენც არ ეცდებით ახალ წევრების შეძენას და მრავალ სხვას, რაც კი დეპოზიტს თანხა-აღებ მიცემობას გაძლიერებს, მაშინ ამ დღევანდელ პატარა თანხით შორს ვერ წავალთ. ვიზრუნოთ ყველამ სხვა და სხვა ღონისძიებით სამოქმედო თანხის გასადიდებლად, და მაშინ, როდესაც საკმაო-სამოქმედო თანხა გვექნება, იმ ჩვენი მილიონების აღებ-მიცემობასაც: სულადისას, ღვინისას, მატყლისას, თამბაქოსას და სხვისას, რომლებითაც სხვები მდიდრდებიან, როდღილოდებენ და მეფობენ, ჩვენვე ჩავივადებთ ხელში ქვეყნის სიკეთისათვის.

აი, სწორეთ ამ აზრით შეგვიდგინა სამინისტრომაც „ნორმალური წესდება“ და მოგვიჩვენა დღეს ყველას: ამათ, ვხლა მაინც ვახილეთ გონების თვალები, დაიარსეთ სააღმშენებლო დაწესებულებანი, ნულარ გაატანთ კერძო ვაჭარ-ჩარჩებს ათასგვარ მატყუარობით თქვენის ჰირის ოფლით ნაწვავ-ნადვას მონაგარს და როდესაც ქონების ფიტს მოიკრავთ, მაშინ შეივლებსაც ადვილად გამოზრდით სწავლაში. ყოველთვის გვახ-

სოვდეს და თვალ-წინ გვედგეს, რომ უწინ სპარსნი, ოსმალონი და დასავლური გვიკლებდნენ, დღეს ისინი კეთილი მეზობლები არიან ჩვენი, განათავისუფლეს ბატონებაც თავიანთ ყმა-მონები, მაგრამ რა გამოვიდა, ვაი სირცხვილო! დღეს ნაბატონრებსაც და ნაყმევებსაც უანგარიშო ჩარჩ ვაჭარ-მოვანშენი გვატარობენ, გვლუბავენ და გვანადგურებენ დღისით-მზისით!.. მაშ ნულარ დავეღუპინებოთ სხვებს და საერთო-საზოგადო საქმეში ყველამ გასაძლიერებელი მხარი მივცეთ ერთმანეთს, თუ თავისა და ქვეყნისათვის სიკეთე გვიინდა“.

დეპოზიტის წევრი

დაბატ სოფელი

(მოწერილი ამბები)

სოფ. აოლოზანი *) (ქუთაისის მაზრა). სოფელი ქაოლოზანი მდებარეობს ცხენის-წელის მარჯვენა ნაპირს და შედგას სს სამოცამდე კომლს. მდინა იშვიათად ასეთი მაკარდნაილი და ღრბი-დაცემული სოფელი, რაგორც ქაოლოზანი. ამ სოფელს სიმდიდრეს შეადგენდა სიმინდი, რომლის ფსი დიდად დარცმულია და ამასთან მოსაგულ-მაც ივლო, ასე რომ წრეულს მხელად თუ სოფელს წლის საზრდა მოჰყავდას სანახევრად მანდ. ამ სიღარბესთან სწავლა-განათლებლათაც ჩამორჩენილია ჩვენი სოფელი. არის სკოლები: სამკვლეო და ერთ-კლასიანი სამინისტრო, მაგრამ ასეთი უთაობა ამ სკოლებში, რომ ძალიან ცოტა ნაყოფი მოაქვს და ვისა ბადაა, ეს ალბათ უწყის; კვლევისა მკვლე და ღრბი გვექნება, მაგრამ, რომ იტყვიან: „თითონ არ იყო მძარა, შავ გარდა წყალია“, ისე დაგვემართა ამ სოფელ-ლებს: ის მკვლე კვლევისა და გვექნება, ასე რომ შარჯარის საწერა არ გვექნება.

ამ გაზაფხულზე ბრძანდებოდა აქ ყოველდ უსამდეგლოესი ბესარაონი და გეპარბანა კვლევისა და გვექნება. ჩვენც მარბა მივედით, მაგრამ წინ წამოვდგა უმრავლესობა სოფლისა და განაცხადა, რომ კვლევისა მხენება იმ ადგილას, სადაც ესაა, არ შეგვიძლიან, რადგან შორს არის. მართლაც კვლევისა სოფლის თავშია, ასე რომ სოფლის ერთს თავადგან კვლევისა მდე სანა ვერსი აქნება, თუ მუტა არა, და კვლევისა აქით მხოლოდ შეიდა გომლი სასლახს. წინა სოფელი ირგველად კვლევისა, მაგრამ ცხენის-წელისა, რომელსაც ყოველ წელს 10—20 ჰექტარის სოფლის მიწა მიაქვს, იმულებულ გეო და გვექნება ჩვენი გეოება და ასევე ბინა მოგვექმნება; ამასთან ხალხიც გამრავლდა და სოფელმა გაიწია; კვლევისა კი აქვე დანდა. ყოველდ უსამდეგლოესი ურადდება მიაქვია ხალხის საჩაჯარს და ჰბრძანა, რომ მავის ადგილობრივ გამოსაძიებლად ბლადონის გამოვაცხადებო. 23 აგვისტოს, კვირას, წაწარგვეს მოგადე ბლადონისა კანდეკაი. გამოვადით კვლევისა მდე და მამა ბლადონისა გამოვადე და მუ მოგვედ კვლევისა საქმის გამო და ვისაც ესურს კვლევისა გადატანა ამ ქალაქს მოაწეროს ხელი და ვისაც ესურს აქ დანდეს, იმასო“.

*) ქაოლოზანი, ანუ ქაოლოზანი, ე. ი. უბანი, სადაც ქაოლოზანდ უწინ ქვეთ ყველს წესიერების დამრდველს.

ამ სიტუაციის თითოთ გვიჩვენა ორ ფურცელ ქალაქზე, რომელიც მაგადანზედ ეწო. ხალხი აყვანდა, ზოგი ამბობდა, გადაიტანათ კვლევისა, ზოგი — აქ დანდეს და შეტყობა. გაჩვენა ვერ გავიგო არ გვიანდა, რდელიაობ ერთი მკარე დაეთანხმით და მძუწად მოგვადოთ ხელი ამ წმინდა საქმეს კვლევისა მხენებისა, ხალხის კვლევისა მხენება ვერ არ შეგვიძლიან და მკვლს შეძლების გარდა გარდავაკეთებოთ.

ამ გარდა ერთს აზრს ვერ დახდა ხალხი და მას შემდეგ კი კვლევისა და კვლევისა. ესლას ასე ვართ უწარგადლოდ. იმედი გვაქვს, ყოველდ უსამდეგლოესი მიაქვს ურადდება ამ გარდატანას და ინებებს განკარგულებას, რომ კვლევისა გარდატანა და ნება მოგვექნეს მისის გარდატანებისა.

ქაოლოზელი ძუძუ

რუსეთი

მთავრობამ ნება დართო, რომ პეტერბურგში ახალი ყოველ კვირეული გაზეთი გამოცენ. გაზეთს სახელი „ჩის მოამბე“ ეწოდება.

რათა საზეითლო ინსტიტუტში მოსწავლე ახალგაზღობას პრაქტიკულად უფრო კარგად შეესწავლიონ ბეითლობა, გაზ. „Пер. Вѣд.“ სიტყვით, აზრდა აქეთ დაარსონ ყველა საზეითლო ინსტიტუტთან განსაკუთრებული ფერმები, სადაც ყოველბათ სხვა და სხვა საქონელი.

სატახტო ქალაქის გაზეთები იუწყებიან, რომ რუსეთის ზოგიერთა ქალაქებში შეამდგომლობა აღძრეს სამოსწავლო ოლქის მზრუნველების წინაშე იმის შესახებ, რომ აწ არსებული ორ კლასიანი დედათა სასწავლებლები ხუთ-კლასიან სამეურნეო-სახელოსნო სასწავლებლებად იქმნას გადაკეთებული.

ამ სასწავლებლებში ასწავლიან სხვა და სხვა ხელ-საქმეს, მეზოსტენობას, მეზალოსნობას, საქონლის და შინაურის ფრინველის მოშენება-პატრონობას და სხვას.

საერო განათლების სამინისტრომ შეიმუშავა პროექტი საქმიო და სატენიკო სასწავლებლისა. აზრდა აქეთ ასეთი სასწავლებელი პეტერბურგში დაარსონ რომელისამე დიდის ქარხნის მახლობლად. სასწავლებელში მიიღებენ ყველა იმას, ვისაც სამოქალაქო სასწავლებელი ექმნება გათავებული, ან ვინც შესაფერს ვეზამენს დაიქერს.

უცხოეთი

ავსტრი უნბრითი. სხვა და-სხვა ქალაქებსა და სოფლებში ხალხი იმდენად აღელვებულია იტალიელების წინააღმდეგ, რომ ამ უკანასკნელთ მოსვენებას აღარსად აძლევს. „Figaro“ ს სიტყვით, იტალიელნი შიშით ქუჩაში ვეღარ გამოდიან; ტრეტსკა და ლუბიანში მცხოვრებელთ რამდენჯერმე გამართეს მანიფესტაციები იტალიელების წინააღმდეგ. ყველა ის მალაზიები და ლუქნები, რომელნიც იტალიელებს ეკუთვნოდა, გაძარცვეს და განადგურეს. მცხოვრებელნი თხოულობენ, რომ მთავრობამ განდევნოს ავსტრი-უნგრეთი-

დან ლუკენის თანამემამულენი. იტალიელი მუშები თითქმის ყველა ქარხნებიდანა და მალაზიებიდან დაითხოვეს. საზოგადოთ, ამ ყამად ავსტრი-უნგრეთის მცხოვრებელნი ეროვნობისა და წოდების განურჩევლად იმდენად აზიან გაბრაზებულინი იტალიელების წინააღმდეგ, რომ ამ უკანასკნელთ ავსტრიის და უნგრეთის აღარც ერთს სოფელსა და ქალაქში აღარ გავევლებათ.

ავსტრიიდან დებეში იუწყებიან, რომ ავსტრიის პოლიციამ დააბატირა რამდენიმე ანარქისტი, რომელთაც, როგორც ამბობენ, იტალიის მემკვიდრე პრინციის ცოველა ჰქონიათ განზრახული. პრინციამ დღეებში ავსტრიის უნდა მოვიდეს, ანარქისტებს გარდაუწყვეტით ვენაზედ გავლის დროს მოეკლათ პრინცი.

გაზ. „Neve Freie Presse“-ს კორესპონდენტი, რომელიც ლუკენის გამოკითხვას დასწრებია, სწერს: „როდესაც გამოძიებულმა ჰკითხა ლუკენს: „თქვენ რომ შემთხვევა მოგცემოდით, გაიმეტებდით და მოჰკლავდით მეფე ჰუმბერტოს ან კრისპინს-ო ამ უკანასკნელმა მიუგო: რაც შეეხება მეფე ჰუმბერტოს, იმას დიდის სიამოვნებით მოგვკლავდი, ხოლო კრისპინს ხელს არ ვახლებდი. რას ბრძანებთ, კრისპინ ხომ ქურდია, იმან ნახევარი მილიონი ლირი მოიპარა. მე რომ იმის ადგილას ვყოფილიყავ, უფრო ბევრს მოვიპარავდი. ქურდების წინაშე-კი თავი უნდა მოვიდრიკოთ და ქული მოვიხადოთ. მე ქურდს არასოდეს არ მოგვკლავო. ამ სიტყვებს ლუკენი ღიმილით ამბობდა“.

ერთის სხვა გაზეთის თანამშრომელისათვის ლუკენს თავის ბიოგრაფია უამბნია. „თუმცა პარიუში დავიბადე, უთქვამს ლუკენის, მაგრამ იქ დიდი ხანი არ მიცხოვრია. რამდენისამე წლის შემდეგ პარმის თავ-შესაფარში მიმხარეს. როდესაც ათის წლისა შევსრულდი თავ-შესაფარიდან გამომიშვეს და მითხრეს: წადი ეხლა და შენის შრომით იშობა და იმის ახლო მახლო ადგილებში ვმუშაობდი, მერე ჯარის-კაცად ვიყავი ნეპოლსა და კანემატში. სამხედრო ბეგრის ვადის შესრულების შემდეგ არაგონელ ჰერცოგს მოსამსახურეთ დაუდექი. თუმცა თითქმის ყველგან კარგად მექცეოდნენ, მაგრამ მე ერთი აზრი მაინც მოსვენებას არ მძლევდა. ეს აზრი-კი ის იყო, რომ მე ანარქისტად ვიყავი მოწოდებული და ჩემი მოვალეობა უნდა აღმესრულებინა. ამის გამო სამსახურს თავი გავანებე და იტალიაში წავედი. იქ რვა თვე ქვის მთლელად ვიყავი და შემდეგ ავსტრიისაკენ გავწიე. ვენაში ორი კვირა დავიყავი და ამ ხნის განმავლობაში ორჯელა ვნახე იმპერატრიცა. იტალიის ელჩის დახმარებით უფასო ბილეთი მომიცეს რკინის-გზით წასასვლელად ვენიდან ფიუმეში, საიდანაც ტრიეტი ფრინთ წავედი. აქ პოლიციამ დამიჭირა, დამაბატონრა და ოთხის დღის შემდეგ საზღვარგარეთ გამეზავნა. ხელ-ახლა იტალიის სხვა-და-სხვა ქალაქებსა და სოფლებში დავიწყე მუშაობა. ამა წლის გაზაფხულზედ ლოზანში წავედი, სადაც გულმოდგინეთ დავიარებოდი სოციალისტთა და ანარქისტთა კრებებზედ. ამის შემდეგ სად წავედი და რა ჩავიდინე

ყველა კარგად უწყით, ამ წიგნდ მე ჩემი საქმე ვაპყვეთ და იმედი მაქვს ამ საქმისათვის წარუტარე შივილებ“.

ყველა კარგად უწყით, ამ წიგნდ მე ჩემი საქმე ვაპყვეთ და იმედი მაქვს ამ საქმისათვის წარუტარე შივილებ“.

პოლანდია. გაზეთები იუწყებიან, რომ ანარქისტებმა ამას წინააღმდეგ პოლანდიის ახალ გაზდა დედოფლის ვილჰელმინის მოკვლაც განიზრახეს. დედოფალი ამსტერდამის მახლობლად, თავის სასახლეში იმყოფებოდა, საიდანაც ხშირად ეტლით სასეირნოთ დადიოდა თურმე. ერთხელ, ასეთის სეირნობის დროს, როდესაც დედოფალს თან ახლდნენ სამი სეფე-ქალი და ერთი მოსამსახურე, უცხად მახლობელ ტყედას სამი კაცი გამოვარდნია და სამჯერ რევოლვერი უსროლიათ დედოფლისათვის. პირველი ტყვია გრაფინია ლიმბურგ-შტირუმს მოხვედრია, დანარჩენი, სანდენიეროდ, არავის მოხვედრია. ამ შეპყრობილ ბოროტ-გამზრახველმა მაშინვე განაცხადა, რომ ანარქისტი ვარა“.

საშრანდითი. პარიეიდგან დებეში იუწყებიან: „ახალი სამხედრო მინისტრი თანახმაა, რომ განხილულ იქმნას დრეიფუსის საქმე. ხმა დადის, რომ ოქტომბრის ნახევარში დრეიფუსს ეშმაკის კუნძულიდან პარიუში მოიყვანენ და იმის საქმის ხელ-ახლა განხილვას შეუდგებიანო“. საზოგადოდ, როგორც ამ ბოლოს დროს მოსული დებეშები და გაზეთები იუწყებიან, დრეიფუსის საქმის ხელ-ახლა განხილვას წინ აღარაფერი უდგა. მართალია, რესპუბლიკის პრეზიდენტი არ თანაუგრძობს აწინდელ სამინისტროს განზრახვას, მაგრამ მაინც და მაინც ის წინააღმდეგი არ არის საქმის განხილვისა. ფელიქსტორი ამბობს მხოლოდ, რომ უპარლამენტოდ მავ საქმეს ნუ გარდაუწყვეტოთ, პარლამენტის კრებას დაუტადოთო. გაზ. „Maten“-ის სიტყვით, სჯულის საქმეთა სამინისტროსთან ახლად შემგარმა კომისიამაც, რომელსაც მაინდეს საბუთის ქალაქების გაჩარეკა, ერთხმად დაადგინა, რომ დრეიფუსის საქმე ხელ-ახლა უნდა იქმნას განხილულიო.

გაზ. „Tems“-ი, რომელიც წინააღმდეგი იყო დრეიფუსის საქმის ხელ-ახლა განხილვისა, სწერს: „გენერალმა ცურლინდენმა განაცხადა, დაერწმუნდი, რომ დრეიფუსი დამნაშავეაო. თუ აგრე, მაშ ბნი ცურლინდენი რაღად არის წინააღმდეგი საქმის ხელ-ახლა განხილვისა? თუ დრეიფუსია დანაშავე, იმის გამოართლება ყოველდ შეუძლებელია. მაშასადამე საქმის ხელ-ახლა განხილვით არავინ არაფერს არ წავაგებს. პირიქით ხალხი დაწყნარდება და მინისტრის სიტყვაც გამართლდება. ცურლინდენი რომ პატიოსანი კაცია, ეს ყველასათვის აშკარაა. მაგრამ ასეთს საქმეში მარტო პატიოსნება ვერაფერს გააწყობს. შეიძლება ცურლინდენი ისევე ტყუვდებო, როგორც მოტყუდა კავენიაკი, რომელიც ანრის მიერ შეთხზულ წერილის შესახებ, ჯვარსა და სახარებას იფიცავდა, რომ ეს წერილი ყალბი არ არისო. აი, ამიტომ არის საქმიო საქმის ხელ-ახლა განხილვა. საზოგადოება მხოლოდ მაშინ დაწყნარდება, როდესაც ყველასათვის აშკარას ჰყოფენ დრეიფუსის

დანაშაულობას ან უდანაშაულობას. — დღემდის სამხედრო წოდების კაცნი ერთხმად გაიძახოდნენ, რომ დრეფტუსის საქმის ხელახლა განხილვა შეუძლებელია, დღეს კი მათ შორისაც ბევრმა იცვალა აზრი და სხვას ამბობს. აი, მაგალითად, სხ. ა. თა შორის, რასა სწერს ვაზ. „Eran ce Militare“ ში პოლოკონიკი ფ. როაერი: „შესაძლებელია, რომ იმ სასამართლოს წევრები, რომელმაც დრეფტუსის საქმე განიხილა შესტდენენ, მით უმეტეს, რომ, როგორც ამ ბოლო დროს გამოაშკარავდა, ბევრი საბუთის ქაღალდი ყალბი ყოფილა, ბევრმა მოწმემ განგებ ხელი დააუარა სიმართლეს და ტყუილი სიტყვა ამიტომ საჭიროა საქმე ხელახლა იქმნას განხილული. ამ საქმეში კრძო კაცის, სულ ერთია კავენიაკი იქმნება გი თუ ცურლინდენი, აზრსა და აწმენას ადგილი არა აქვს. დეე ისინი დარწმუნებული იყვნენ რომ დრეფტუსი დანაშაუვია, მაგრამ ეს რწმენა ჩვენთვის საიღიდებუო არ არის. მხოლოდ მაშინ დაიჯერებს ხალხი ამას, როცა საქმე ხელახლ და აჯაოდ იქმნება განხილული“.

ჩადილლ-ამერიკის უმართავი უბათბავი. ვაზ. „New York Herald“-ს ვაზინგტონიდან დევეშით ატყობინებენ: „მინისტრთა უკანასკნელ კრების დროს წევრთა უმეტესობამ ის აზრი წარმოასტკეა, რომ ამერიკას უნდა შემოუერთოთ არა მარტო კუნძული ლიუცენი, არამედ სრულიად ფილიპეს კუნძულები“.

ნაყვესი

- ბოკტ-ფიდაოსოფოსსა ჭკითხეს:
- რა უფრო მსუბუქია ბუბუფიკად?
- ჭკარი.
- რა უფრო მსუბუქია ჭკარხად?
- ზეფიარი.
- რა უფრო მსუბუქია ზეფარხად?
- დედატაბა.
- რა უფრო მსუბუქია დედატაბად?
- ზღაზღაფი ქვეყნისა ზღაზღა, უმასუხა.

ურნალ-ვაჭრობისა

რამდენად სასარგებლო და გამოსადეგია მარკონის მიერ გამოგონილი ტელეგრაფი უმავთულოდ, ამას შემდეგი მაგალითი ამტკიცებს: ამას წინა დროის პრინცი თავისის გემით „ოსბორნი“ ბრიტანიის ნაპირებთან დადიოდა. პრინცი ათვლიერებდა ინგლისის ციხე სიმარგეტს ზღვის ნაპირებზე. ერთხელ, როდესაც ოსბორნის გასწვრივ მიდიოდა გემი, პრინცი უცრად ბრძანა—გემს ნუ გააჩერებთ და ისე დეპეშა გაუგზავნეთ დედოფალსაო ცოტა ხანს შემდეგ პრინცი ვალიისა თავისს დედას, ინგლისის დედოფალს ტელეგრაფის ელემენტებისა და უმავთულო ტელეგრაფის მანქანის საშუალებით. შემდეგ დეპეშაშიც ასე განაგრძეს ლაპარაკი. არც დედა და არც ქარიშხალი ხელს არ უშლიდა დეპეშების გადაცემას, პირიქით, როცა დიდი ბურუსი იყო, მაშინ უფრო უკეთესად მუშაობდა ტელეგრაფის მანქანა. ოსბორნის გემზე დეპეშებს იღებდნენ მავთულის შემწობით, რომელიც მიმავრებული იყო ანაბზე და ელექტრონის მანქანას ჰქონდა მიბმული. ქალაქ ოსბორნი-აქ დედოფლის სასახლის ერთს აივანში გა-

მართული იყო ანა ელექტრონის მანქანით. დეპეშებს ჰგზავნიდა მარკონის თანამემწე დედოფლის ოჯახობის თანადარწმუნებით, რომელიც ხშირად მოდიან ხოლმე ამ საოცარის ტელეგრაფის სადგურში.

აგსტრის იმპერატორის ელისაბედის მოკვლის გამო ეურნალ-ვაჭრობის მოკავთ ცნობები, რომლებიც დანაშაულებს, რომ გაბსტურგების საიმპერატორო გვარეულობის წევრნი საზოგადოდ უზედღური ყოფილან. კონსტანტინე მარკონისა თავი მოიკლა (30 იანვარს 1889 წელს, მარკონის სასახლეში). ჰერცოგინა სოფიო ალანსონისა დედოფლის ელისაბედის და ცეკლში დაიწვა (1897 წელს, პარიზში); იმპერატორი მაქსიმლიანე I მექსიკელი, ძმა იმპერატორის ფრანც-იოსებისა, მოკლულ იქმნა მექსიკაში (19 ივნისს 1867 წელს), ერცჰერცოგინა ვილჰელმი, ზიდაშვილი იმპერატორისა, ცხენიდან გადმოვარდა და მოკვდა (1894 წელს, ბადენში); ერცჰერცოგი იოანე, ძმის წული იმპერატორისა ზღვაში დაიარა სამხრეთ ამერიკის ნაპირებთან; მეფე ლიუდვიგო II ბავარიისა, ზიდაშვილი იმპერატორისა ელისაბედისა კეუზელ შვიზალა და წყალში თავი დაიარა, (13 ივნისს 1886 წელს); გრაფა ლიუდვიგო ტრანიმ, სიცილიის პრინცმა, ჰერცოგინა მარტილას ქმარმა (მარტილა იმპერატორისა ელისაბედის და იყო) თავი მოიკლა ციურხში; ერცჰერცოგინა მარტილდა, დის წული იმპერატორისა თავისს საკუთარს სასახლეში დაიწვა. ერცჰერცოგი ვლადისლავი მოკლულ იქმნა თავისს საკუთარს თოფით, რომელიც ხელში ეჭირა და უცაბედად გავარდა; ეხლა მოკლულ იქმნა ანარქისტის ლუკენის მიერ იმპერატორისა ელისაბედის.

„ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელის საზოგადოების გამგეობამ მიიღო 1898 წლის მარტი-აპრილის თვის განმავლობაში:

- 1, საქვერო ფული:
 - 1, თამა ზაქარიას ძენსიძისა-გან (ნაწილი) 1 მ.
 - 2, მიხეილ იოსების ძე ფიცხელაურისაგან 6 მ.
 სულ 7 მ.
- 2, ყულაბებით შერკოვილი ფული:
 - 1, ქრისტეფორე იოსების ძე მამაკაშვილისაგან 10—10 კ.
 - 2, ვარლამ იოსების ძე კიჭიჩაძისაგან 21—36
 სულ 31 მ. 46 კ.
- 3, შემოწირულება მუხუშის ფონდისთვის ხარლამში პეტრეს ძე დლონტისაგან შერკოვილი ყულაბით 43 მ.—

დეპეშა

(რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან).

10 სექტემბერი

სიხლა. უკანასკნელ კვირის განმავლობაში ბომბების 149 კაცი გახდა ავად შავის ქირით, მთელს ოლქში ამავე ხნის განმავლობაში გარდაიცვალა 3,000 სული, 4 სული კურაჩში გარდაცვალა. 2—კალკუტში, 12—მადრასის საპრეზიდენტოში, 8—ბანგალორში.

ტანდია. ჩაპარეს ჯერ-ჯეროთ 1.600 ცალი თოფი. ინგლისის ელჩმა გამოუცხადა ქრისტიანეთა წინაძლოლს პოტსდელსუს, რომ ინგლისის მთავრობის წარმომადგენელთ იკისრეს იმისი პაუზის გება, რომ მ.ჰმადიანებს არა დაუშავებთ რაო. ამიტომ თუ მ.ჰმადიანებს თავს დაესხა ვინმე ეს ინგლისელზედ თავს და ხმად იქმნება ჩათვლილიო.

სოფია. ბოლგარიის საკათედრო ტაძრის კურთხევაზედ დასაწერებლად

კონსტანტინეპოლში წავიდა გუშინ კანსაკუთრებული მატარებელი 800 კაციო.

ბუნოს-აირისი. ჩილი და არგენტინის რესპუბლიკის მთავრობათა შორის აზრთა სხვა და სხვაობა მწვავედებო.

კონსტანტინეპოლი. აკურთხეს ბოლგარიის საკათედრო ტაძარი. კურთხევას დაესწრნენ; მარკოვი, რუსეთის სადესპანოს წევრი და საელჩოს მოხელე. ოსმალებს დიდი სამხედრო სამზადისი ჰქონდათ, მაგრამ წესიერება არ დარღვეულა.

ჟანდია. თოფების დარიგება არ შეწყვეტილა. ოსმალთა ელში 25,000 მდე თოფი უნდა იყოს. მეამბოხეთ პირობა მისცეს, რომ თუ მოგვესია ვინმე, ვეცდებით მოგვრებას, ხოლო ჩვენ არავის დავესხებით თავსაო.

იოკაპაპა. გრაფ მურავიოვის მოწერილობის შესახებ იაპონიის მთავრობამ უპასუხა, რომ მე ვუერთდები კონფერენციის მოწვევის აზრსაო.

პოლიტ. კორესპ. იუწყება რომიდან: „იტალიის მიერ თავსდებული საქმე ანარქიზმის წინააღმდეგ საერთა შორისო ბრძოლის გაწვევის შესახებ უკვე დაიწყო. ამ საგნის გამო დღითა სახელმწიფოთ ერთმანეთს შორის დიდი მიწერ-მოწერა აქვთ. ამ მიწერ-მოწერიდან აღმოჩნდა, რომ ყველგან უწინდელ უფრო მეტად ჰკრძნობენ საკიროებას, რომ ამ საქმეში სახელმწიფონი ერთმანეთს მჭიდროდ მიემხრნენ. რამდენმამე კაბინეტმა იტალიის წინადადების მიღებისათანავე თანხმობა განაცხადა. მტკიცე იმედი აქვთ, რომ საერთო თანხმობა ამ ახლო ხანში მოხდება.“

პარიზი. კამისია, რომელსაც მინდობილი აქვს იმ მოთხოვნის განხილვა, რომ დრეფტუსის საქმე გადასინჯულ იქმნასო, — იუსტიციის სამინისტროში შეიკრიბა. კამისიის დადგენილების შესახებ ჯერ არაფრის გაგება არ შეიძლება. კამისიის აზრი მინისტრთა საბჭოს სამზამთს ეფუძვება.

შეტარებულად ბარჯა, 9 სექტემბერი

მნიშვნელობა	მნიშვნელობა	მნიშვნელობა
მან. კ.	მან. კ.	მან. კ.
5% - ნი მომგებიანი გირავნობის ფურცლები სახელმწიფო სათავად - აზნაურო ბანკისა	216 1/2	—
4 1/2% გირავნობის ფურცლები იმავე ბანკისა	—	97
6% ფურცლები ქუთაისის სათავად-აზნაურო ბანკისა	101	—
5% იმავე ბანკისა	100	—
6% ტფილისის სათავად - აზნაურო ბანკისა	—	—
5% იმავე ბანკისა	100 1/2	—
5% ობლიგაც. ტფილისის ქალაქის საკრედიტო საზოგადოებისა	99 1/2	—
5% პირველი შინაგან სესხის მომგებიანი ბილეთი	—	291 1/2
5% მეორე შინაგან სესხის მომგებიანი ბილეთი	—	253 1/2

შემოწირულება

წინარების სკოლის შენობის ასაგებად ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელის საზოგადოების გამგეობას შემოსწირეს ხის მასალა ქველ-მოამქმედთ, რომელთაც ეს გამგეობა დიდ მადლობას უძღვნის. აი სია შემომწირველთა: თურა შემოსწირეს: ნიკო დავლიანიძე 1, სოლომან დავლიანიძე 1, სააკა მუსალიძე 1, თეოდორაშვილი 1, სიმონ ბრეგვაძე 1, თეოდორ გელიშვილი 1, ბეია ჩიხრაძე 1, ტოგრან ვართანოვი 6, ალასია ტერ ასატუროვი 6, ქიტეს ალაფიძე 1, პეტრე ჯაფარიძე 1, იოსებ ნეფარიძე 1, გიგო დემეტრეშვილი 1, ვანო კაკიტაძე 2, ნესტორ ინასარიძე 1, გუგუქ ნერსესოვი 2, ვანო ინასარიძე 1, სერგო ინასარიძე 1, ლუარსაბ მესხი 1, ბიკია ინასარიძე 1, შაქრო იორდანიძე 2, იატაკის ფარკი: ყარაპან ვლნივევი 3, გიორგი ხორბალაძე 1, მიხეილ მესხი 1, ვასო ბეცაშვილი 1 და ალაბგე ოხანოვი 2.

განცხადებანი

წინამძღვრით - კარის სასოფლო-სამეურნეო სასწავლებლის საგან

პირველ სექტემბრიდან პირველ ოქტომბრამდე ამა წლისა წინამძღვრით-კარის სასოფლო სამეურნეო სკოლაში მიიღებიან ჯანმრთელი ყმაწვილები, არა ნაკლებ ათის წლისა, ყველა წოდებისა, ეროვნებისა და სარწმუნოებისა.

ვისაც სურვილი აქვს სკოლაში ყმაწვილი მიიბაროს, იმან უნდა პირად, ანუ წერილით განუცხადოს თავისი სურვილი სკოლის მმართველს, ანუ მზრუნველს ილია ივანეს ძეს წინამძღვრის შვილს (მომრიგებელ მოსამართლეს ქალაქ თბილისში), წარმოადგინოს ყმაწვილის წლოვნების მოწმობა, სინოდის კანტორიდან მიღებული, ან მღვდლისაგან მიცემული აღმოწერილობა წლოვნების წიგნიდან, და იმ სკოლის მოწმობა, სადაც ბავშვს უწინ უსწავლია. გამოცდა ყმაწვილებისა მოსამზადებელ კლასის პირველ განყოფილებაში არ იქნება, მხოლოდ ვინც მოსამზადებელ კლასის დანარჩენს განყოფილებაში შესვლას მოინდომებს, იმას უნდა ჰქონდეს შესაფერი მომზადება და სწავლა.

სასწავლო სკოლის შენობის ასაგებად: 1) საღმრთო წერილი, 2) ქართული და რუსული ენები, 3) არითმეტიკა და პრაქტიკული გეომეტრია, 4) სამშობლოს შესწავლა, მოკლე გეოგრაფია რუსეთისა და საზოგადო მიმოხილვა ქვეყნებისა, 5) ბუნების მეცნიერება, 6) სამეურნეო საგნები: მიწის შემუშავება, მებაღეობა, მეცხოველეობა, ვაზის მოვლა-მოშენება, ღვინის დაყენება, საქონლისა და აბრეშუმის ქვის მოვლა-მოშენება. მეფუტკრეობა და სასოფლო მეურნეობის ანგარიშის ცოდნა, 7) ხატვა, 8) საეკოლოგიო და საერო გალობა, 9) სწავლა ხელოსნობისა: დურგლობისა, მჭედლობისა, და ჩილინგრობისა (სლესარობისა.)

სკოლაში ყმაწვილები უსასყიდლოდ მიიღებიან სწავლას და ყველა სასწავლო ნივთებს, მხოლოდ დედამამ, ანუ იმათმა მოადგილემ უნდა ყმაწვილს სოფელში ზინა უშოვოს, ჩააცვას და დახუროს.

შორის მხრიდან მოყვანილ ყმაწვილებისთვის სოფ. წინამძღვრით-კარში გამართულია სკოლის ხარჯით 30 შეგირდისთვის სადგური. ყველა საქმეს ამ სადგურისას თვით სკოლის კრება განაგებს. თითო შეგირდის შესანახავად დანიშნულია თვეში შეიდი მანეთი. ყმაწვილს დილა საღამოს მიეცემა სტაქანი ჩაი, ანუ რძე პური და სწავლის შემდეგ სადილი, ორი კერძი: ხსნილში სასსნილო და მარხვაში სამარხო. კვირა-უქმეში კა სამი კერძი. კვირაში ერთხელ ყმაწვილებს საცვალი გამოეცვლებათ.

ვისაც ჰსურს მიიბაროს ყმაწვილი სკოლის სადგურში, იმან უნდა წარმოადგინოს წინათ მთელი წლის შესანახი ფული 84 მანეთი; უკეთუ შეგირდი წლის შესრულებამდე სადგურიდან გავიდა, მაშინ ეს ფული უკან იმათ დედ მამას აღარ დაებრუნებათ და დარჩება სადგურის სასარგებლოდ.

ყმაწვილს უნდა ჰქონდეს რკინის საწოლი, ქვეშაგებ ექვსი ხელა საცვალი, პირისახოცები, ბალიში სპირები, ზეწურები და სამი ხელი სკოლისათვის დაწესებული ტანსაცმელი-ერთი საზამთრო და ორი საზაფხულო.

Аптека
 КАРМАННАЯ
 ДОРОЖНАЯ
Аптека
 содержит 20 необходимых средств и предметов для оказания первоначальной помощи при всякой наиболее встречающейся болезни, поранении и пр., с восстановлением.

ФАБР.-ТОРГ. Т-ВА
Р. Келеръ и Ко
 ВЪ МОСКВѢ.

ПРОДАЖА
 вездѣ и всюду.

ПРОДАЖА